

SPORTONTDEKKING

---

in CIJFERS

RAPPORTAGE 2023

SPORT FEDERATIE BERKELLAND

 (0545) 476 727

 info@sportfederatieberkelland.nl

 www.sportfederatieberkelland.nl

INHOUD

- 01**   [Introductie - 3](#)

- 02**   [Dataverzameling en demografie - 5](#)

- 03**   [Sportief actief?! - 9](#)

- 04**   [Sportdeelname en -populariteit - 12](#)

- 05**   [Zwemvaardigheid -18](#)

- 06**   [Conclusie - 21](#)

- 07**   [Reflectie, vervolg en dankwoord - 23](#)

- 08**   [Referenties - 26](#)

01

Introductie

Introductie

Vakleerkrachten van Sport Federatie Berkelland verzorgen bewegingsonderwijs op 15 scholen in de gemeente Berkelland. Met het project *Sportontdekking* verkrijgen zij onder andere inzicht in de sportdeelname van hun leerlingen. De data die onze vakleerkrachten verzamelen zijn op gemeenteniveau geanalyseerd en in deze rapportage weergegeven.

Het stimuleren van sport en beweging is één van de kernactiviteiten van Sport Federatie Berkelland. Het doel van het programma *Sportontdekking* bestaat uit het motiveren van leerlingen richting een actieve leefstijl, maar ook ontdekken op welke manier dit het beste past bij de leerling. Het is dus belangrijk om te weten of leerlingen actief zijn, of ze lid zijn van een sportvereniging, wat ze leuk vinden en waar eventuele obstakels liggen die dit tegenhouden.

Op 15 scholen verdeeld over 8 kernen in de gemeente Berkelland stellen vakleerkrachten vragen aan hun leerlingen. Deze informatie wordt door de vakleerkracht gebruikt om de leerlingen individueel te begeleiden naar een actieve leefstijl die past bij de leerling. Wanneer een leerling wat ouder is, geen zwemdiploma heeft behaald en geen zwemles krijgt, kan de leerkracht bijvoorbeeld achterhalen wat hiervan de oorzaak is en een passende bijdrage leveren om dit toch te realiseren.

Voorheen had het project enkel als doel om vakleerkrachten meer inzicht te geven in hun eigen leerlingen. Maar met zoveel leerlingen, scholen en kernen was het een gemiste kans om deze informatie niet grootschalig te onderzoeken en te vergelijken met landelijke cijfers. In deze rapportage zijn de belangrijkste cijfers inzichtelijk gemaakt.

We hopen u te voorzien van bruikbare informatie en wensen u veel leesplezier toe.

02

Dataverzameling en demografie

Procedure

In november-december 2022 hebben SFB vakleerkrachten tijdens de gymles individuele vragen gesteld aan hun leerlingen. Deze vragen waren vooraf opgesteld en opgenomen in een Microsoft Excel bestand. Nadat de leerlingen de vragen hadden beantwoord, heeft de leerkracht de antwoorden direct in dit bestand ingevuld. Vervolgens zijn de gegevens geanonimiseerd en samengevoegd in een nieuw databestand. Dit bestand is zorgvuldig opgeschoond en gestructureerd. Uiteindelijk zijn er 1128 volledige respondenten in de analyse meegenomen

Leerlingen uit groep 3 t/m 8

De geïnterviewde leerlingen zijn leerlingen uit groep 3 tot en met 8 uit het basisonderwijs. Hun leeftijd varieert van minimaal 6 tot en met maximaal 13 jaar oud. 51,7% bestaat uit jongens en 48,3% uit meisjes.

15 scholen uit het basisonderwijs

De vakleerkrachten van Sport Federatie Berkelland zijn tijdens de dataverzameling op 15 scholen actief. De data zijn verzameld bij de leerlingen van deze scholen.

8 dorpskernen in gemeente Berkelland

De scholen bevinden zich in 8 verschillende dorpskernen in de gemeente, te weten: Eibergen, Borculo, Ruurlo, Neede, Geesteren, Rekken, Gelselaar en Haarlo.

Welke informatie is verkregen?

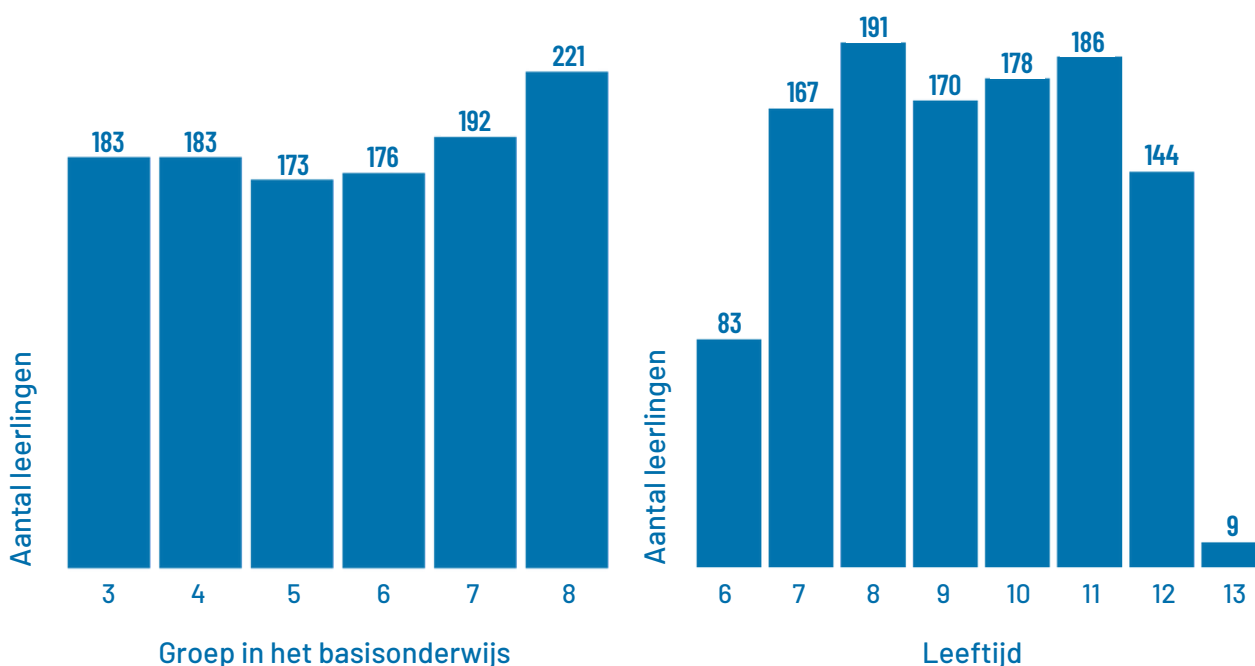
- School en klas - bijvoorbeeld groep 4 van de Driesprong in Ruurlo
- Leeftijd - leeftijd in jaren berekend op basis van geboortedatum
- Geslacht - man of vrouw
- Zwemdiploma - hoogst behaalde diploma (geen, a, b, of c)
- Zwemles - krijgt de leerling zwemles (ja of nee)
- Sportdeelname - welke sport doet de leerling (open vraag met max. 3 sporten)
- Sportplezier - hoe leuk vindt de leerling zijn of haar sport (Likert-schaal van 1-5)
- (Andere) sport - wil de leerling een andere sport doen (ja, nee of misschien)
- Sportinteresse - welke sport(en) zou de leerling willen doen (open vraag voor toelichting)
- Hobby's - welke hobby's heeft de leerling (open vraag met max. 2 hobby's)

Privacy

Er is veel aandacht besteed aan het beschermen van de privacy. Voor de analyse is er een databestand gebruikt waaruit geen persoonlijke informatie te achterhalen is. Dit rapport geeft dan ook geen informatie over specifieke personen.

Verdeling op basis van groep en leeftijd

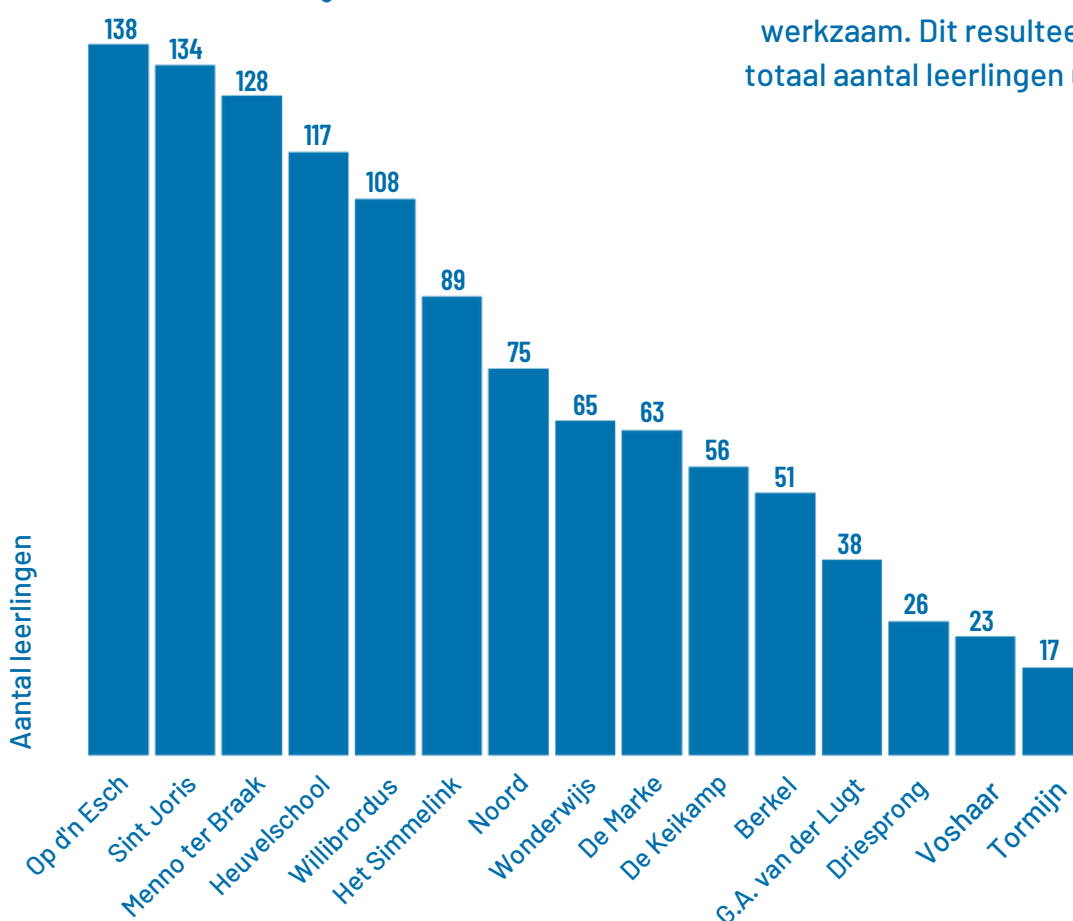
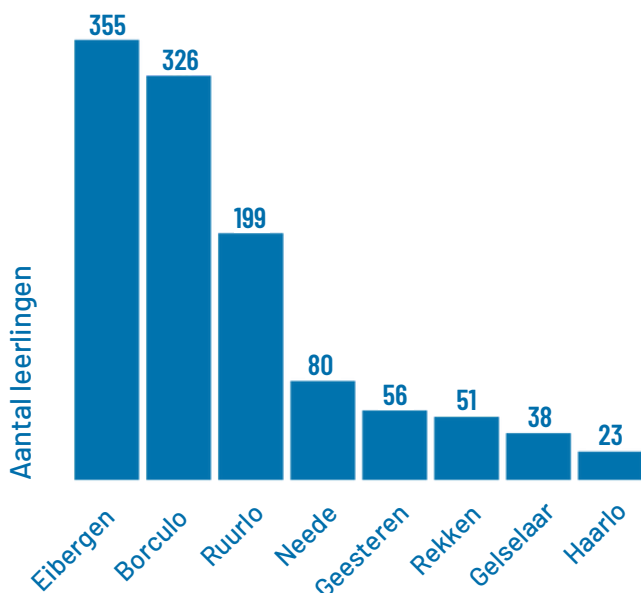
Uit de onderstaande staafdiagrammen blijkt dat leerlingen, met uitzondering van 6 en 13-jarigen, gelijkwaardig verdeeld zijn.

Verdeling op basis van locatie

De gemeente Berkelland bestaat uit vier grote kernen: Eibergen, Borculo, Ruurlo en Neede en zeven kleine kernen. Bij een vergelijking van de inwonersaantallen van deze kernen blijkt dat met name de grote kern Neede ondervertegenwoordigd is.

Hoewel de kleine kernen wel vertegenwoordigd zijn, zijn SFB vakleerkrachten niet bij alle scholen werkzaam. Dit resulteert in een lager totaal aantal leerlingen uit deze kleine kernen.

N = 1128

51,7%

Jongens

48,3%

Meisjes

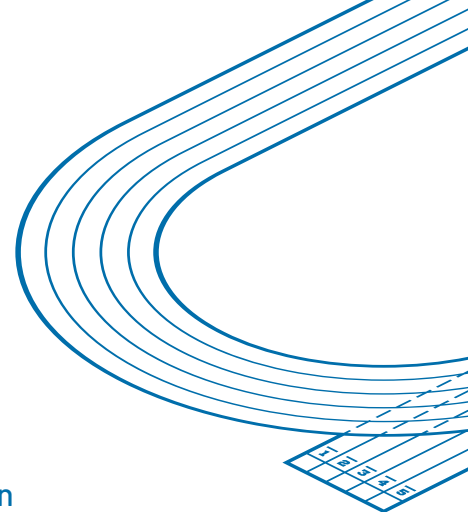

03

Sportief actief?!

Sportief actief?!

Vanaf jonge leeftijd is het belangrijk om actief bezig te zijn met sport, omdat dit een positieve invloed heeft op de fysieke, mentale en sociale ontwikkeling. Het stimuleren van sport en beweging vormt dan ook een essentieel onderdeel van de activiteiten van Sport Federatie Berkelland. Sporten is niet alleen leuk, maar ook een geweldige manier om te bewegen, zowel individueel als samen met anderen. Om deze reden hebben vakleerkrachten specifiek aan hun leerlingen gevraagd of ze deelnemen aan een sport en of ze dus *sportief actief* zijn. Een sportief actieve leerling zien we als een leerling die ten minste deelneemt aan één sport.

Doen leerlingen aan een sport?

Indien de leerling niet sport, zou hij of zij dat wel graag willen?

Meer dan vier op de vijf leerlingen doet aan een vorm van sport. Landelijk is 78% van de 6 t/m 11 jarigen lid van een sportvereniging (bron: Sport en Bewegen in Cijfers). Hoewel een vergelijking zoals deze met enige voorzichtigheid gemaakt dient te worden, lijkt het percentage leerlingen dat sportief actief is in de gemeente Berkelland hoger te liggen dan landelijk.

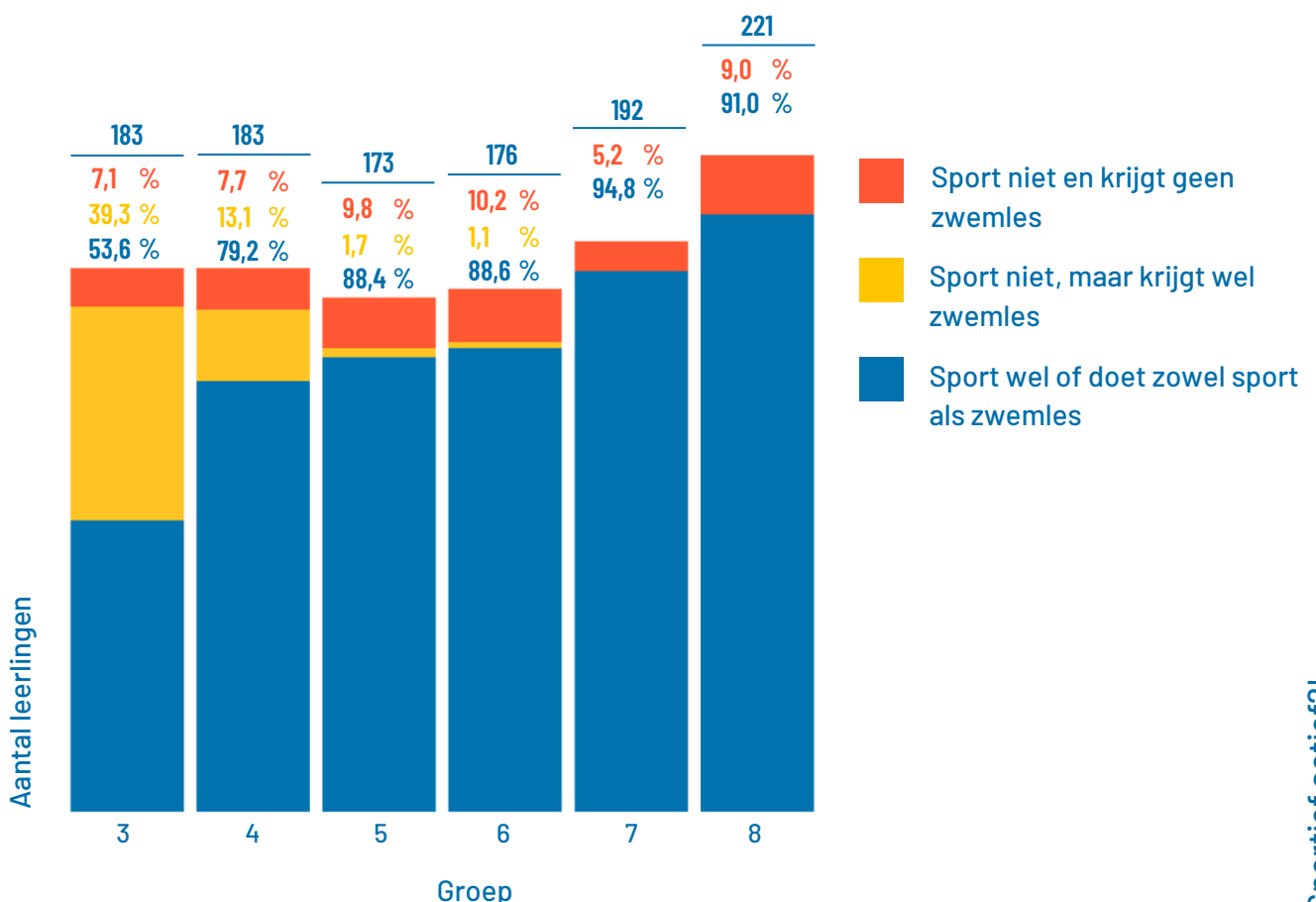
Van de leerlingen die niet sporten, zou 82% dat wel graag willen. Een groot deel van de leerlingen die niet sporten doet dat nog niet omdat ze nog bezig zijn met zwemles, maar zelfs wanneer leerlingen geen zwemles krijgen wil eenzelfde percentage (83%) wel graag sporten. Dit geeft aan dat meer dan 4 op de 5 "inactieve" leerlingen wel graag wil sporten. Dit biedt kansen voor vakleerkrachten om de leerlingen te begeleiden en ondersteunen richting een passende sport.

Eerst zwemles, dan sport

Dat leerlingen niet sporten betekent natuurlijk niet dat ze niet deelnemen aan fysieke buitenschoolse activiteiten. Zoals eerder benoemd beginnen kinderen meestal pas met een sport nadat zij klaar zijn met hun zwemlessen. In het staafdiagram hieronder is te zien dat er in groep 3 en 4 nog een groot deel bezig is met zwemles, vanaf groep 5 is een verschuiving te zien waarbij het aantal sportief actieve leerlingen toeneemt.

We weten niet in hoeverre kinderen actief zijn in hun vrije tijd met ongeorganiseerde spelactiviteiten, dit is erg moeilijk om nauwkeurig te meten. Er kan daarentegen wel een beeld gevormd worden van georganiseerde activiteiten zoals sport en zwemles. Door deze twee samen te nemen (geel en blauw) weten we welke leerlingen actief zijn, maar ook welke dat waarschijnlijk niet zijn (oranje). Het percentage "niet actieve" leerlingen is gemiddeld 8,2%, dat is een stuk minder dan de 17% die niet sport. 9% van de leerlingen heeft zwemles wanneer ze (nog) niet sporten en de kans is dus groot dat zij gaan sporten nadat ze klaar zijn met zwemles.

Leerlingen en hun activiteiten verdeeld op basis van groep in het basisonderwijs (N = 1128)

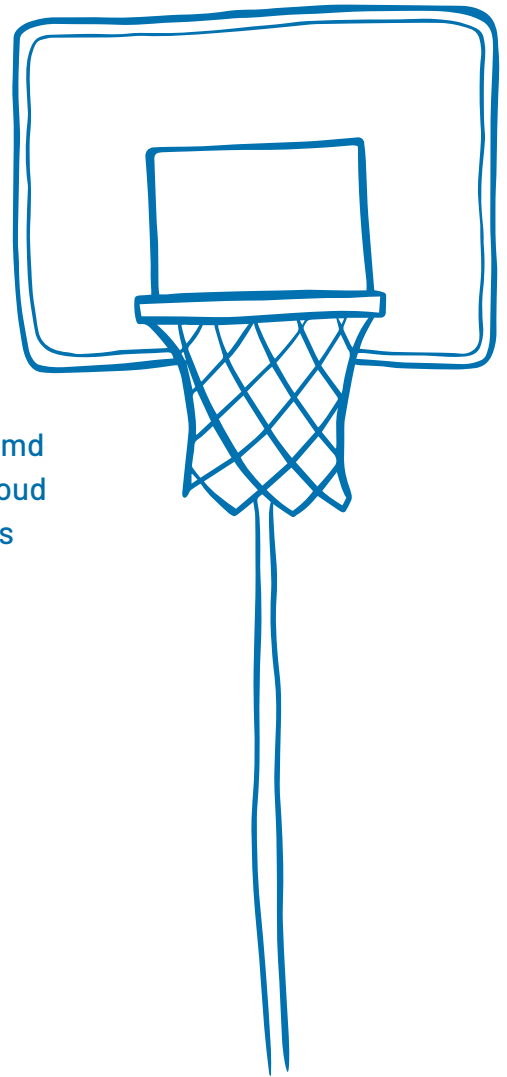

04

Sportdeelname en -populariteit

Alle sporten in een oogopslag

Leerlingen hebben aangegeven aan welke sporten zij deelnemen. In de onderstaande wordclouds zijn alle antwoorden weergegeven. De mate waarin de sport genoemd is bepaalt de grootte van de woorden. De bovenste wordcloud is het totaal van alle leerlingen, gevolgd door alleen jongens (linksonder) en alleen meisjes (rechtsonder).

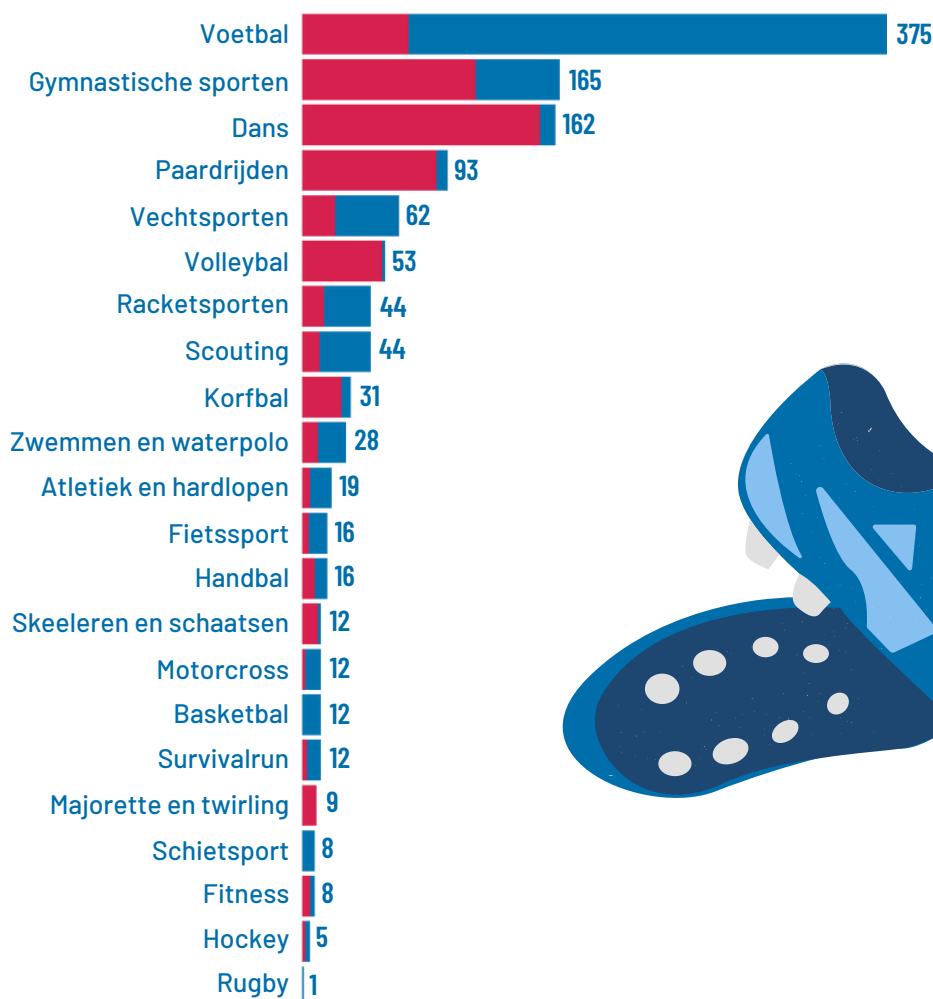
Sportpopulariteit

Wat zijn de meest beoefende takken van sport?

Om duidelijke inzichten te verkrijgen, zijn bepaalde sporten samengevoegd in logische categorieën. Dit is niet bij alle sporten gedaan, omdat dit zou kunnen leiden tot zeer grote categorieën waaruit weinig conclusies kunnen worden getrokken. Er is geprobeerd om een goede balans te vinden.

Voetbal is de meest populaire sport en heeft zelfs meer beoefenaars dan alle gymnastische sporten en dansvormen bij elkaar. Ook voor meisjes is voetbal de op drie na meest beoefende sport, terwijl dans nog steeds de meest populaire sport blijft onder meisjes. Opmerkelijk is dat meisjes over het algemeen meer gelijk verdeeld zijn over verschillende sporten, terwijl jongens voornamelijk voetbal beoefenen en relatief minder actief zijn in andere sporten.

Aantal beoefenaars met een onderscheid in jongens (blauw) en meisjes (rood) (N = 935)

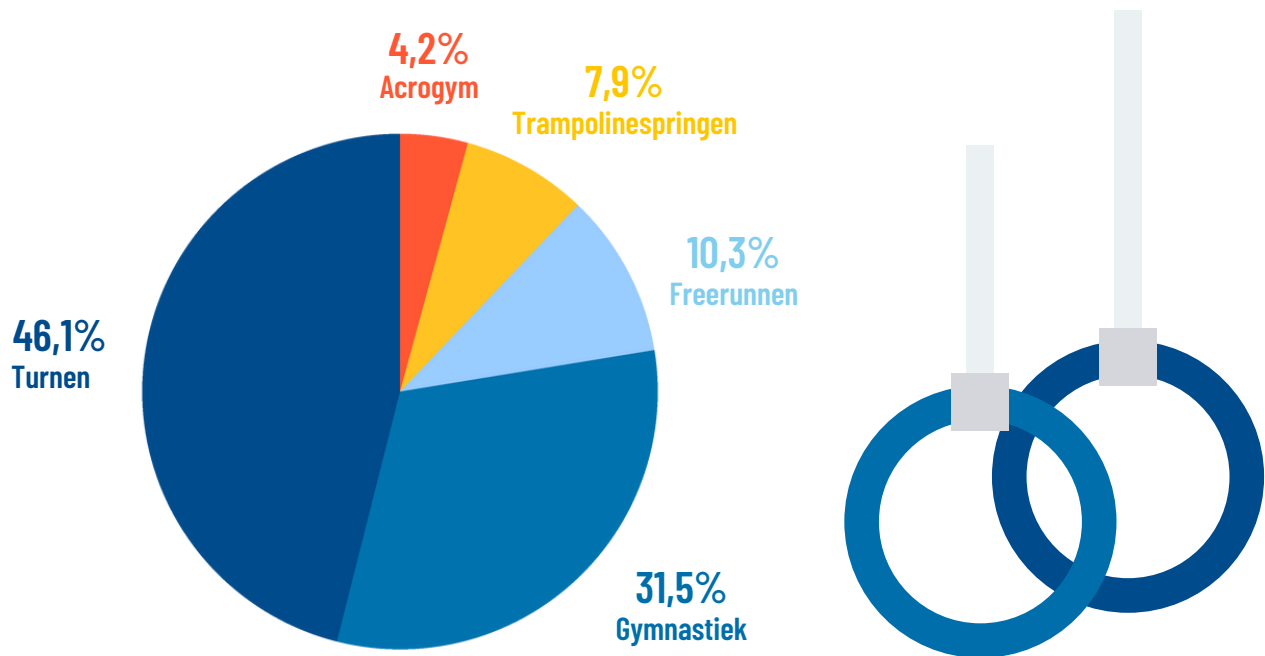

Aantal beoefenaars

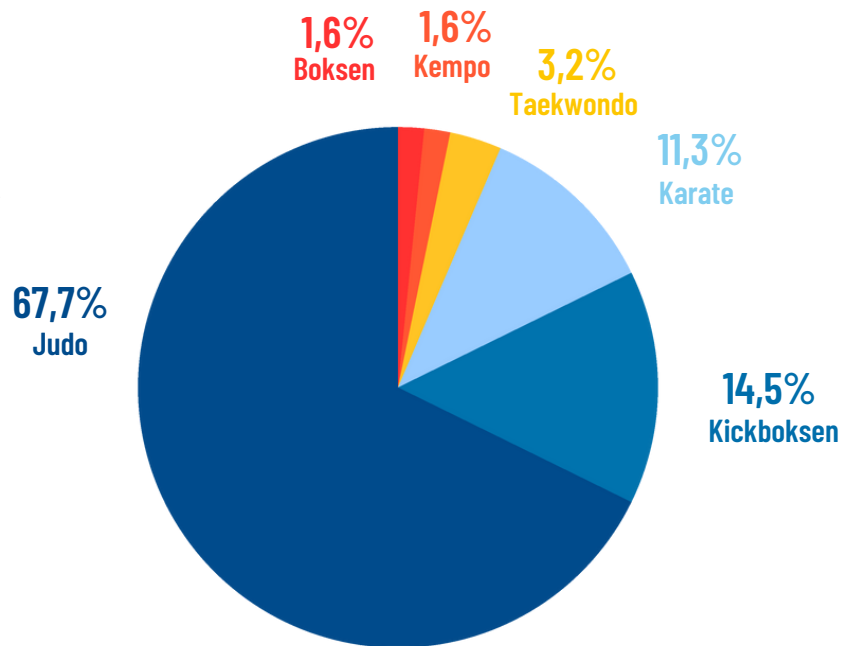

Sportcategorieën uitgelicht

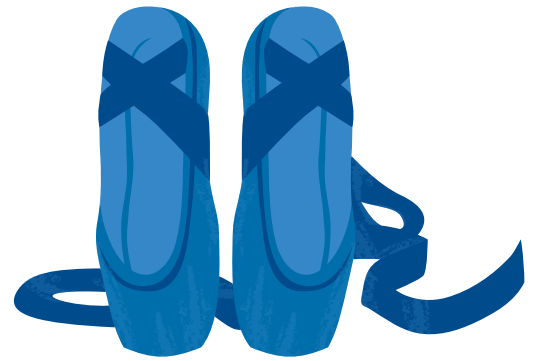
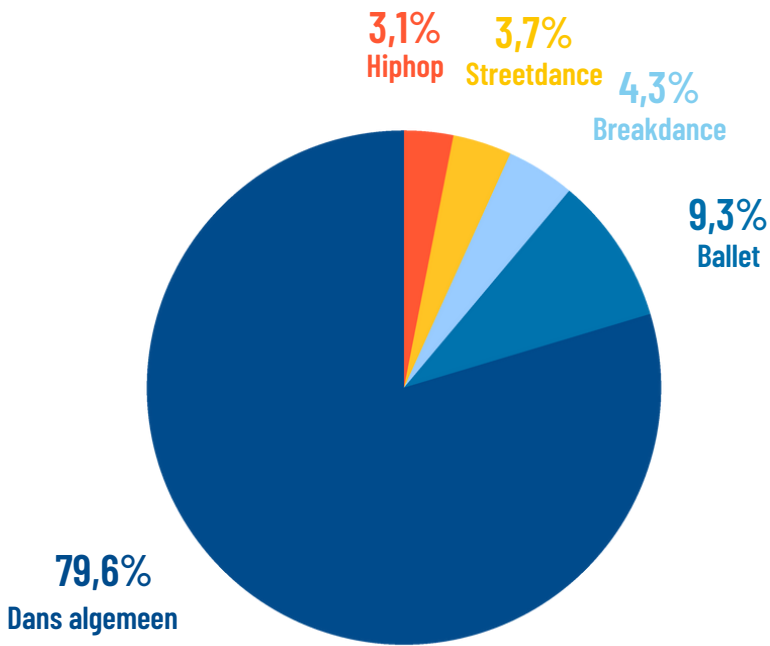
Binnen de categorieën zijn er verschillende sporten te onderscheiden. Hieronder worden enkele van deze sporten uitgelicht.

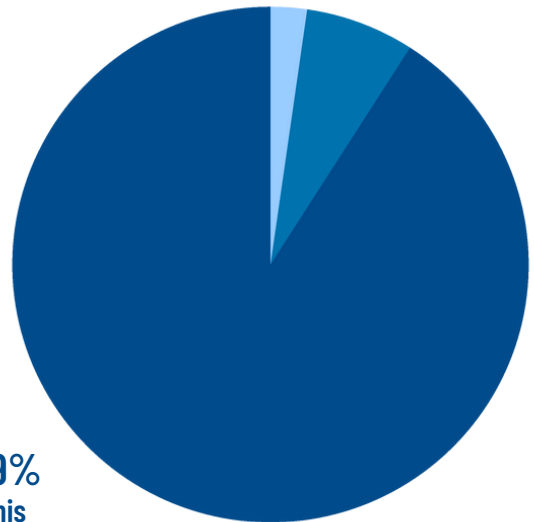
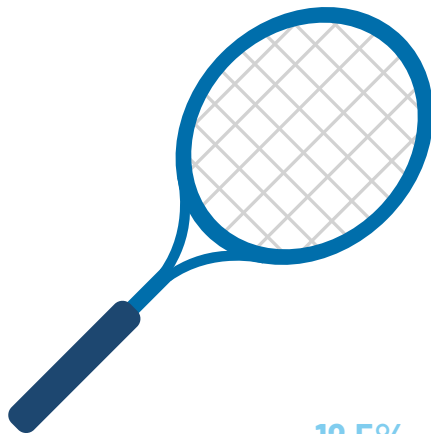
Verdeling van gymnastische sporten

Verdeling van vechtsporten

Verdeling van dansvormen

Verdeling van racketsporten

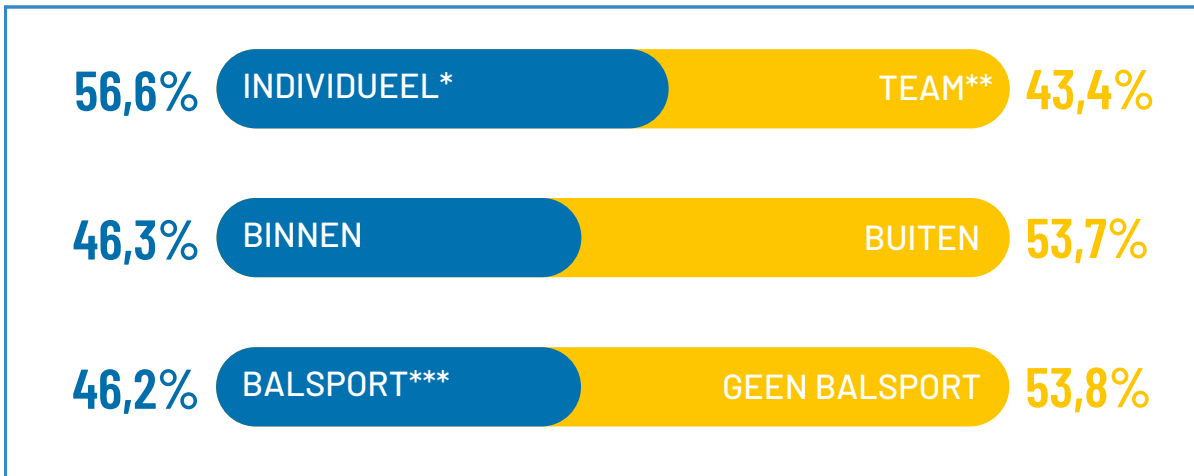
Verdeling van fietssporten

Enkele andere manieren om naar sportdeelname te kijken

Sporten kunnen ook verdeeld worden in grotere categorieën zoals individuele sporten versus teamsporten of sporten die binnen of buiten plaatsvinden. Elke categorie bevindt zich ongeveer rond de 50%.

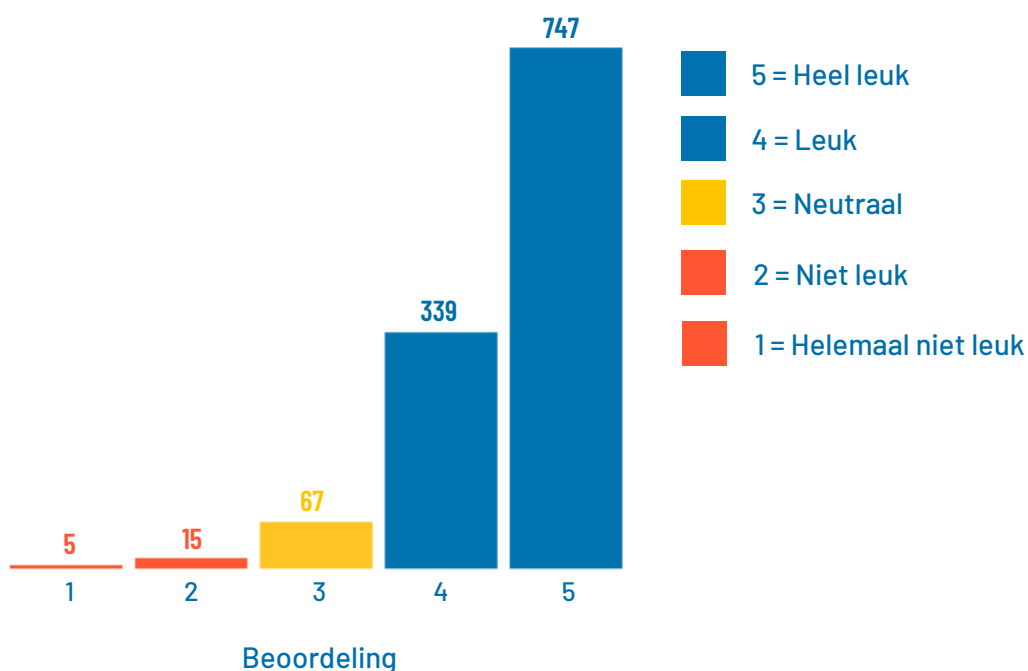
*Paardrijden, dans en tennis zijn meegerekend bij individuele sporten

**Acrogym en padel zijn meegerekend bij teamsporten

***Badminton is meegerekend bij balsporten

De meeste leerlingen vinden hun sport leuk!

Een grote meerderheid van de ondervraagde leerlingen geeft aan dat ze hun sport (heel) leuk vinden. Gemiddeld waarderen de leerlingen hun sport met een score van 4.5 op een schaal van 5. Slechts 7,4% van de leerlingen beoordeelt zijn of haar sport als neutraal of lager, wat mogelijk aangeeft dat deze leerlingen binnenkort willen stoppen met de sport en dus aandacht nodig hebben van de vakleerkracht.

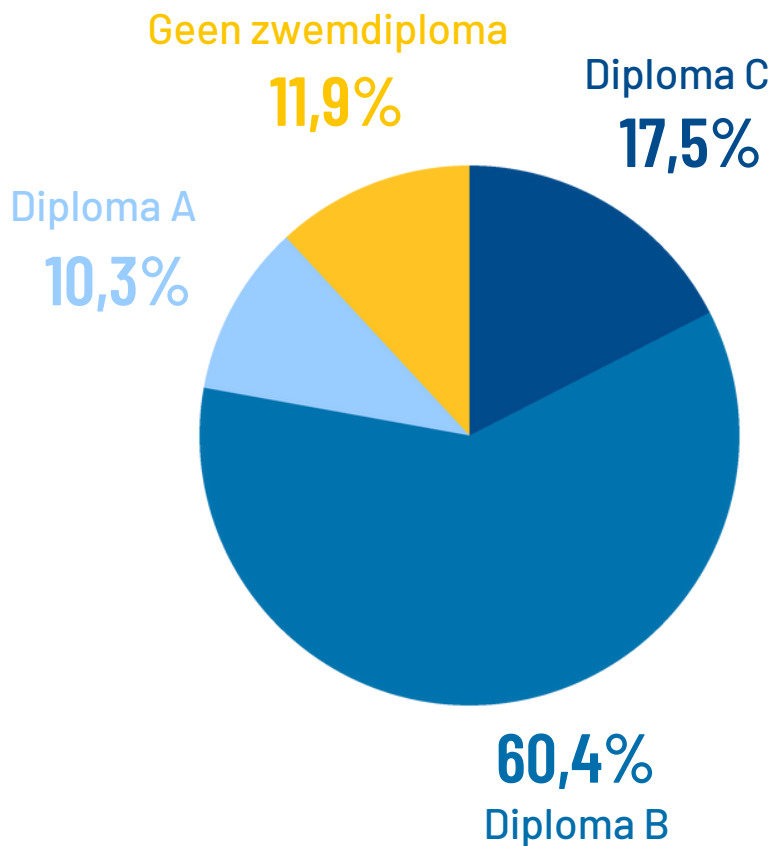
05

Zwemvaardigheid

Een duik in zwemvaardigheid

Een zwemdiploma is van enorm belang om de veiligheid in het water te waarborgen. Elk jaar verdrinken ongeveer 80 mensen in Nederland, waarvan een groot deel bestaat uit kinderen (bron: VeiligheidNL). Een kwetsbare groep hierbij zijn jonge nieuwkomers met een migratieachtergrond. Helaas is het moeilijk om in dit onderzoek precies te achterhalen hoeveel van deze groep vertegenwoordigd zijn, omdat die informatie niet werd verzameld.

Wel is bekend welke zwemdiploma's leerlingen behaald hebben. In het cirkeldiagram hieronder is te zien dat het merendeel van de leerlingen (681) een B-diploma heeft behaald, terwijl slechts 17,5% (197) het C-diploma heeft behaald. Het C-diploma voldoet aan de Nationale Norm Zwemveiligheid, een A- of B-diploma is dus eigenlijk niet voldoende (bron: NRZ).

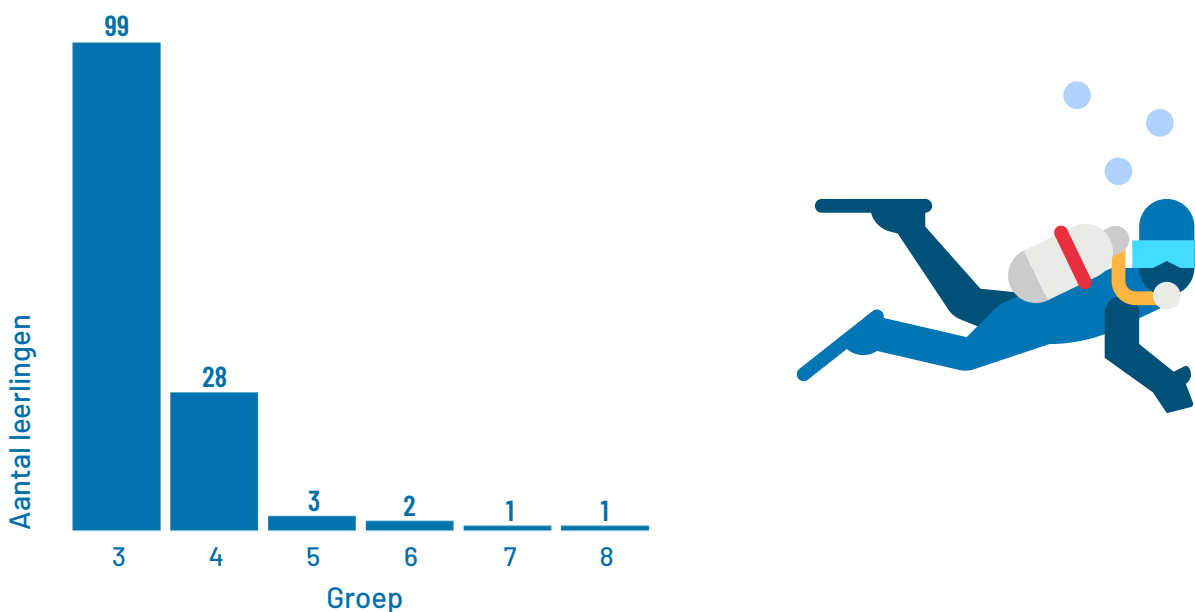

Hoe zit het met de leerlingen zonder zwemdiploma?

Ongeveer 11,9% van de leerlingen, heeft geen zwemdiploma behaald. Dit komt neer op 134 leerlingen. Het merendeel van deze leerlingen zit in groep 3 of 4 van de basisschool en bevindt zich in de leeftijdscategorie van 6 tot 8 jaar. Volgens de richtlijnen van de Nationale Raad Zwemveiligheid wordt aangeraden om te beginnen met zwemles tussen de 4,5 en 5 jaar oud. Hieruit blijkt dat een deel van de leerlingen later is gestart met zwemles of er langer over doet om het diploma te behalen.

Het is belangrijk om te vermelden dat 93% van alle leerlingen zonder zwemdiploma wel zwemles krijgt. Daarom wordt verwacht dat zij uiteindelijk minstens hun A-diploma zullen behalen.

Leerlingen zonder zwemdiploma verdeeld op basis van groep in het basisonderwijs (N = 134)

In het bovenstaande staafdiagram zien we ook enkele uitschieters, hoewel klein in aantal zijn deze wel van belang. De zeven leerlingen die na groep vier nog geen zwemdiploma hebben behaald zijn kritieke aandachtspunten om op te volgen. Deze leerlingen vormen circa 1% van alle leerlingen uit groep 5 en hoger.

7 leerlingen hebben na groep vier nog geen zwemdiploma

06

Conclusie

Conclusie

Hieronder zijn voor de drie hoofdthema's uit dit rapportage enkele belangrijke bevindingen samengevat. We adviseren u om het gehele document door te nemen om zelf de bevindingen te kunnen interpreteren en in perspectief te kunnen plaatsen.

Sportief actief?!

Bevindingen

- Gemiddeld is 83% van de leerlingen sportief actief (t.o.v. 78% landelijk).
- 8,2% van de leerlingen beoefent geen sport en heeft geen zwemles. 83% van deze leerlingen wil wel graag sporten.
- Na het voltooien van de zwemles neemt sportdeelname toe.

Sportdeelname en -populariteit

Bevindingen

- Voetbal is de grootste sport, gevolgd door gymnastische sporten en dans. Bij meisjes zijn meerdere sporten populair, bij jongens is dat vooral voetbal.
- Paardrijden is een opvallend populaire sport.
- Het overgrote deel van de leerlingen vindt hun sport (heel) leuk.

Zwemvaardigheid

Bevindingen

- Er zijn 7 risicovolle uitschieters zonder zwemdiploma na groep 4. Dit is circa 1% van alle leerlingen uit groep 5 en hoger.
- 93% van de leerlingen zonder zwemdiploma heeft wel zwemles.
- Een aanzienlijk deel stopt met zwemles voordat ze het C-diploma behalen.

07

Reflectie, vervolg en dankwoord

Reflectie

Het doel van het programma *Sportontdekking* is om vakleerkrachten bewegingsonderwijs in de gemeente Berkelland te ondersteunen bij het begeleiden van de sportloopbaan van hun leerlingen. De rapportage zelf geeft een uitgebreider inzicht in de cijfers van sportdeelname en zwemvaardigheid op gemeenteniveau. Sport Federatie Berkelland gebruikt deze inzichten om specifieke acties in te zetten ten behoeve van sportdeelname.

Over het onderzoek

Er zijn 1128 leerlingen geïnterviewd, en hoewel enkele scholen en leerlingen ontbreken, zijn er zodanig veel leerlingen ondervraagd dat op gemeenteniveau waardevolle inzichten opgedaan kunnen worden. Op lokaal niveau kunnen er natuurlijk uitschieters zijn. Binnen een enkele klas op een school waar geen informatie is verkregen, kan bijvoorbeeld één sport bijzonder populair zijn. Het ontbreken van dergelijke informatie kan een vertekend beeld geven. Desalniettemin biedt deze rapportage waardevolle informatie met potentie voor praktische toepassingen.

Pas nadat het programma sportontdekking is gestart is er ook besloten om alle verzamelde data op gemeenteniveau te onderzoeken. Hierdoor is er geen duidelijk plan opgesteld voor deze vorm van onderzoek voorafgaand aan de dataverzameling, dit brengt enkele gevolgen met zich mee:

- Vakleerkrachten hebben geen duidelijke instructie gekregen bij afname van de vragen in het belang van onderzoek op deze schaal.
- De vraagstelling en manier van afname is niet optimaal voor analyse, waardoor een deel van de informatie onbruikbaar is gebleken.
- Na afloop ontbrak er informatie die nuttig zou zijn geweest, maar niet is verzameld.

Het vervolg

Dit is het eerste jaar dat het programma *Sportontdekking* is uitgevoerd en dat betekent dat er veel verbeterd kan worden in het proces. Het is de intentie om de dataverzameling in de toekomst te verbeteren en stroomlijnen, zo willen we bijvoorbeeld meer weten over hoe de beoefende sporten georganiseerd zijn en willen we kijken of met meer dan één meetpunt ontwikkelingen en trends geïdentificeerd kunnen worden.

Hartelijk dank voor uw aandacht. We hopen dat u door het lezen van dit rapport waardevolle inzichten heeft verkregen.

Dit document is tot stand gekomen dankzij

Alle betrokken scholen en leerlingen

IKC Op d'n Esch, Dalton IKC Sint Joris, OBS Menno ter Braak, OBS H.W. de Heuvelschool, Daltonschool Willibrordus, IKC Het Simmelink, OBS Noord, CBS WonderWijs, OBS De Marke, OBS de Keikamp, IKC De Berkel, OBS G.A. van der Lugt, OBS De Driesprong, OBS de Voshaar en OBS B.Tormijn.

Teamleider Sport Federatie Berkelland

Gerrie Schäperclaus

Coördinator Team Jeugd Sport Federatie Berkelland

Quenda Slotman

Dataverzameling

Alle vakleerkrachten van Sport Federatie Berkelland

Onderzoek en rapportage

Jesse Lijnsvelt

Voor vragen of opmerkingen kunt u contact opnemen

Contact

Sport Federatie Berkelland
Bartelinksgang 17
7151 CV Eibergen

www.sportfederatieberkelland.nl
info@sportfederatieberkelland.nl
(0545) 476 727

08

Referenties

Referenties

Clublidmaatschap. (z.d.). Sport en bewegen in cijfers.

<https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kernindicatoren/clublidmaatschap>

Verdrinking. (z.d.). veiligheid.nl. Geraadpleegd op 23 juni 2023, van

<https://www.veiligheid.nl/kennisaanbod/verdrinking>

Wat is de ideale leeftijd om te leren zwemmen? - Nationale Raad Zwemveiligheid.

(2021, 11 januari). Nationale Raad Zwemveiligheid. [https://www.nrz-](https://www.nrz-nl.nl/nieuws/faqconc/wat-is-de-ideale-leeftijd-om-te-leren-zwemmen)

[nl.nl/nieuws/faqconc/wat-is-de-ideale-leeftijd-om-te-leren-zwemmen](https://www.nrz-nl.nl/nieuws/faqconc/wat-is-de-ideale-leeftijd-om-te-leren-zwemmen)

Zwem-ABC en andere Nationale Zwemdiploma's - Nationale Raad Zwemveiligheid.

(2023, 27 februari). Nationale Raad Zwemveiligheid. [https://www.nrz-](https://www.nrz-nl.nl/licentie-nationale-zwemdiplomas/zwem-abc-en-andere-nationale-zwemdiplomas/)

[nl.nl/licentie-nationale-zwemdiplomas/zwem-abc-en-andere-nationale-zwemdiplomas/](https://www.nrz-nl.nl/licentie-nationale-zwemdiplomas/zwem-abc-en-andere-nationale-zwemdiplomas/)

Sport
Federatie
Berkelland